

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky predkladá na základe Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2021 až 2024, Rámcového plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na VIII. volebné obdobie a Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiace jún až december 2021 návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Cieľmi návrhu zákona sú najmä

- systémová zmena riadenia verejných vysokých škôl, so zámerom jej modernizácie tak, aby sa spružnili rozhodovacie procesy na úrovni vysokých škôl ako aj na úrovni fakúlt, pričom prehodnotenie systému riadenia je aj predmetom programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024; mení sa najmä
 - o spôsob ustanovenia rektora,
 - o zloženie správnej rady vysokej školy,
 - o zriaďovanie orgánov fakulty,
 - o pôsobnosti akademického senátu vysokej školy a správnej rady verejnej vysokej školy posilnením postavenia správnej rady,
- zadefinovanie jednotných minimálnych kritérií na obsadenie funkčného miesta docenta a profesora so zámerom, aby podmienky, za ktorých budú obsadzované najdôležitejšie funkčné miesta boli rovnaké pre všetky vysoké školy a systémové zrušenie väzby týchto funkčných miest na tituly,
- zvýšenie transparentnosti pri obsadzovaní funkcie dekana, rektora a člena správnej rady verejnej vysokej školy zavedením inštitútu verejného vypočutia, keďže zákon v súčasnosti bližšie spôsob ich ustanovenia neupravuje a úprava spôsobu „voľby kandidáta“ je len vecou štatútu vysokej školy,
- opätovné zavedenie obmedzenia výkonu funkcie rektora na dve po sebe idúce funkčné obdobia,
- profesionalizácia správnej rady verejnej vysokej školy,
- zjednotenie štandardnej dĺžky štúdia študijných programov v dennej forme a v externej forme (okrem doktorandského štúdia), vzhľadom na to, že aplikácia rozlišovania štandardnej dĺžky štúdia podľa formy sa v praxi ukázala ako neefektívna,
- zavedenie výkonnostných zmlúv uzatváranými medzi ministerstvom a príslušnou vysokou školou s cieľom zvyšovania kvality vysokoškolského vzdelávania na území Slovenskej republiky (možnosť získania finančných prostriedkov, ktorých poskytnutie bude podmienené plnením merateľných ukazovateľov vysokými školami),
- rozdelenie akreditácií habilitačného konania a inauguračného konania na dva samostatné druhy akreditácií s ponechaním spoločnej žiadosti o akreditáciu habilitačného konania a inauguračného konania,
- systémová zmena vytvárania učiteľských študijných programov,
- úprava zloženia predsedníctva Agentúry na podporu výskumu a vývoja a otvorenia sa občianskym združeniam pôsobiacim v oblasti výskumu a vývoja,
- rozšírenie spôsobov posudzovania projektom výskumu a vývoja zavedením posudzovania medzinárodnými expertnými panelmi a zavedením využívania rýchleho hodnotenia projektov, ktoré už boli vyhodnotené na inej úrovni,
- úprava orgánov Fondu na podporu vzdelávania (členstvo v rade fondu, funkčné obdobia),

- spružnenie termínov na doručovanie žiadostí o pôžičku.

Návrh zákona nepredpokladá vplyvy na rozpočet verejnej správy, vplyvy na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, vplyvy na služby verejnej správy pre občana ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými zákonmi Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, a s právom Európskej únie.